

Kratki napotki za digitalni tisk orientacijskih kart

Dober nogomet se ne igra z jajčasto žogo in dobra orientacijska tekma je neizvedljiva na nekakovostni karti.

Zato je nujno, da vsi organizatorji vemo o kartah čimveč in da največ pozornosti pri izvedbi tekmovanja namenimo kartam. Dober tisk ne bo popravil slabe karte, lahko pa slab tisk pokvari dobro karto. Potrebna je kakšna ura priprave več, natančno gledanje pod prste tiskarju, tisk dodatnih vzorcev, da ne razvrednotimo mnogih ur reambuliranja in risanja.

Pomembni poudarki:

-Proga ni natisnjena v pretisk (overprint) načinu; tako so kdaj skriti manjši objekti, ki pomagajo pri navigaciji. To je isto, kot da jih kartograf ni narisal. Zelo narobe! Da ni vsa vsebina karte natisnjena v overprintu ni tako moteče za terene, ki pri nas prevladujejo. To se pri tiskanju direktno iz OCAD-a doseže zelo preprosto: **View>Draft Mode** in nato z drsnikom nastavimo M in B na maksimalno vrednost. Včasih je celo bolje, da B ni nastavljen na maksimalno vrednost, da pride tisk prog nekoliko bolj do izraza.

Če bomo tiskali iz PDF datotek je potrebno pri nastavitvah barv v OCAD-u barvi za barvo proge (Purple) nastaviti overprint. To pomeni kljukico pri stolpcu s črko O na vrhu v tabeli CMYK vrednosti barv. Nato izvozimo proge z Export PDF. Pri tiskanju je nato potrebno v Acrobatu ali RIPu v tiskarni izbrati **simulate overprint** ali **composite overprint**. Draft Mode v OCAD-u deluje vedno, Export PDF in composite overprint pa kadar imate nastavljen Normal Mode (kar pa ne pomeni, da se transparentnost oz. pretisk v pdf zapisu izgubi).

-Barva prog je določena kot purple. Naše proge so večinoma tiskane kar s 100% magento. To je narobe, saj z razlogom ni tako definirana. Po definiciji je 43% cian modre in 91% magente. Morda v digitalnem tisku to ni idealno razmerje a nujno je k 100% magenti dodati 20-30% modre. 100% magenta zelo moti barvno slepe in proge preveč izpostavi glede na ostale elemente na karti. To ima za posledico (moje osebno mnenje) prepogosto uporabo run & gun tehnike orientiranja.

-Barva plastnic; najpogosteje so presvetle in pod gostimi krošnjami slabo čitljive. Z nobeno drugo barvo nismo toliko poskušali in iskali optimalne. Če je pretemna je preblizu črni in tudi ni v redu, saj se ne loči dovolj od črnih objektov. Glede barv bodite najbolj pozorni na barvo plastnic. Ravno prav čokoladna (0,85,100,23 pri nas v OCAD 10.0 na Xerox 5252) mora biti.

-Barva 50% in 75% rumenih območij je pogosto presvetla in jase posledično slabo vidne, še posebej ob močni svetlobi.

-Kakovost papirja; v tiskarnah ki so del offset tiskarn ponavadi uporabljajo kar offset papir za digitalni tisk. Ta ponavadi ni tako gladek kot papir za digitalni tisk. Posledica so malo bolj žagaste izohipse in marogaste večje barvne površine. Zato vztrajajte naj bo papir mat in gramatura naj bo 100-130 g/m². Več kot 160g/m² zopet ni v redu, ker se grdo pregiba in na pregibu pogosto zlomi.

Sam (Boris Bauman) sem velik navijač 120 gr Pretexa (50.120 je oznaka pri proizvajalcu), ki je vodooporen in se lepo tiska. Ima eno samo slabo lastnost, to je

malenkost manjša stopnja beline kot običajni papirji. Pretex je menda obstojen 50+ let in ni nič kaj beljen, da je to mogoče. Vodja Komisije za karte (Daniel Lebar) je navijač 100 g papirja za printerje (ponavadi imajo oznako za laserske printerje). Dobite ga v vsaki normalni papirnici, pa tudi v hipermarketu Leclerc (kar je zelo ugodno, če tiskate pri Rogaču in vam zmanjka papirja).

Z uporabo Pretexa se izognemo odvečnim plastičnim srajčkam. Če jih že uporabite, ni vseeno kakšne so. Pretanke ali zelo svetleče so lahko moteče. Idealne so vrečke, ki jih uporablja gospod OO.Cup holding. To so običajne vrečke za vlaganje z eno pomembno izboljšavo. Namesto 20 mikronske folije je uporabljena 60-100 mikronska folija. Meni osebno je boljša 60 mikronska saj je bolj transparentna in cenejša, ker se prodaja na kilo. OO.Cup holding jih že dolga leta naroča pri www.ropas.si

-Barve nasplošno: koristna funkcija je Load colors from... Ko imate kombinacijo barv ki deluje lahko te uporabite in cel set preprosto naložite na karto, ki je barvno napačna. Resda je treba pri uporabi biti pozoren, saj lahko dobimo tudi kakšno čudno barvo pri posameznem simbolu, kar pomeni, da je dotični simbol vseboval barvo, ki je omenjen referenčna datoteka ni vsebovala. Kar napeljuje k temu, da je dobro imeti tudi standardni nabor simbolov (znakov), ki jih spreminjamo zgolj v slučaju nuje.

-Še nekaj o tiskalnikih. Za manjše tekme so kapljični tiskalniki z resolucijo 1440dpi povsem zadovoljivi. To zmorejo tudi mnogi domači tiskalniki. A v tem primeru je bolj pomemben papir na katerega tiskate. Neprimeren papir vpije preveč črnila in povzroči blede, izprane barve. Pri postscript laserskih tiskalnikih je potrebno testirati različne tipe rastriranja, da dosežemo najbolj gladko linijo plastnic. Tudi profesionalni laserski tiskalniki imajo resolucijo 600dpi, kar je nižje od kapljičnih (inkjet) tiskalnikov. Kjer je navedeno 1200dpi ali celo 2400dpi to ni mehanskih 1200 ali 2400. Mehansko je še vedno samo 600dpi.

V primeru kombinacije ustreznega inkjet tiskalnika in papirja je lahko odtis prav tako vodoodporen (več informacij pri Ivanu N.).

Sestavil Bob iz Rogača in dopolnil Lebar iz Plastnice.